

Grønt hytteliv på Vestlandet

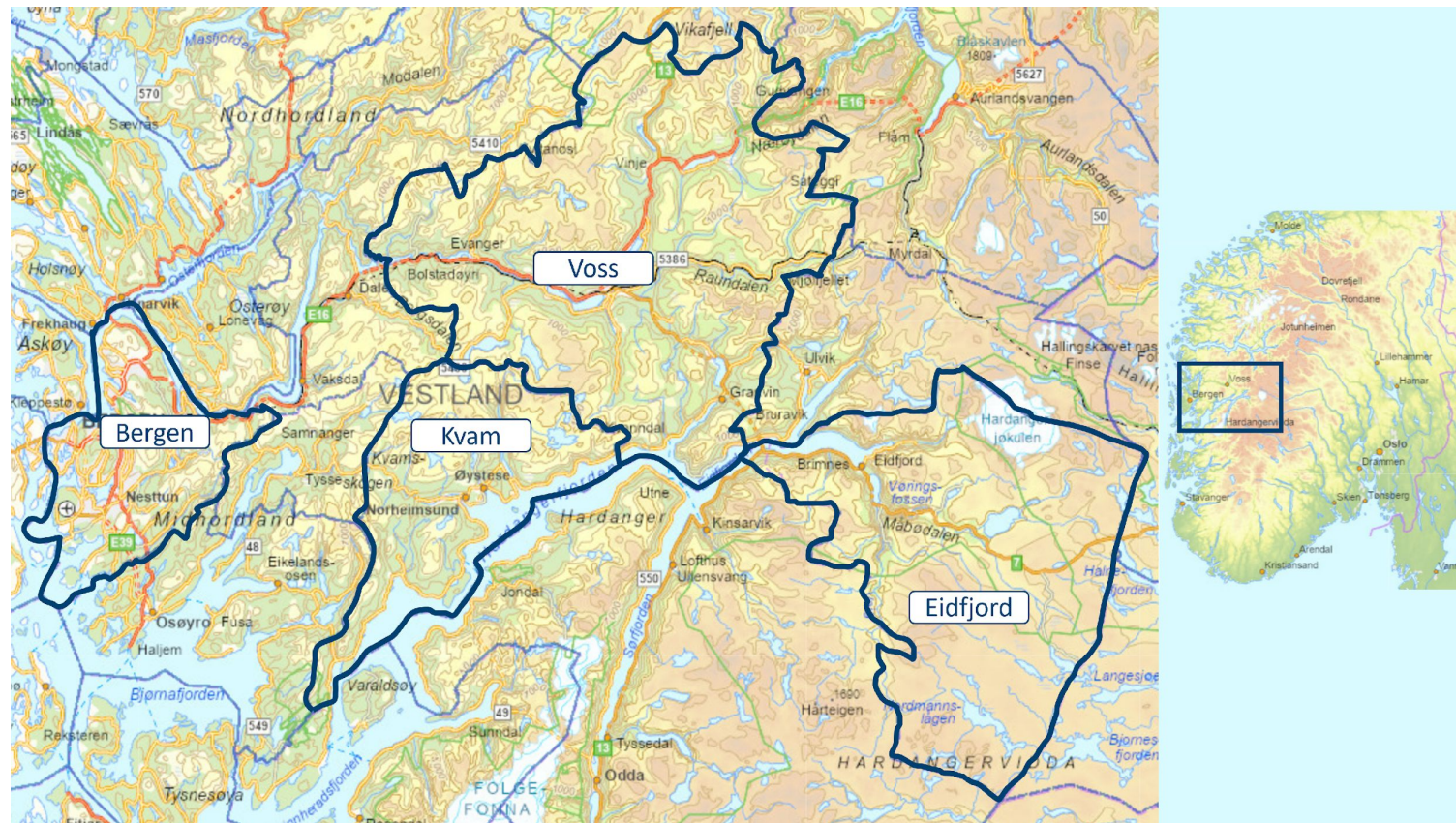
JON NEDKVITNE

SAMFUNNS- OG UTVIKLINGSSJEF I KVAM HERAD

Grønt hytteliv på Vestlandet

- Bergen kommune
- Eidfjord kommune
- Voss herad
- Kvam herad
- Vestland fylkeskommune

Grønt hytteliv på Vestlandet

- Bergen kommune
- Eidfjord kommune
- Voss herad
- Kvam herad
- Vestland fylkeskommune

- Rapport: Asplan Viak

- Finansiering:
- Miljødirektoratet – Klimasats
- Eigenfinansiering

Hyttebruk i Norge

- Viktig i den norske folkesjela
- Viktig for lokalt næringsliv

- Totalt ca 500 000 hytter i Noreg
- 1/3 av hytteeigarane er over 67 år
- 1/3 av dei som har hytter har arva hytta eller fått den i gåve

Rapporten

- Klimafotavtrykk – direkte og indirekte utslepp
- Ikkje naturmangfald
- Ikkje null-scenario

- Rapporten inneheld:
 - Kartlegging med spørjeundersøking
 - Klimarekneskap
 - 5 «hyttecase»
 - Vurdering av tiltak

Om hytteområda

- Voss

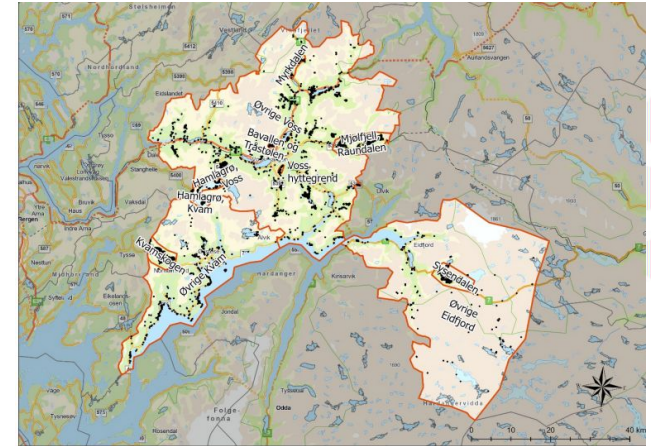
- Bavallen og Tråstølen
- Hamlagrø
- Mjølfjell, Raundalen
- Myrkdalen
- Voss hyttegrend
- Øvrige Voss

- Kvam

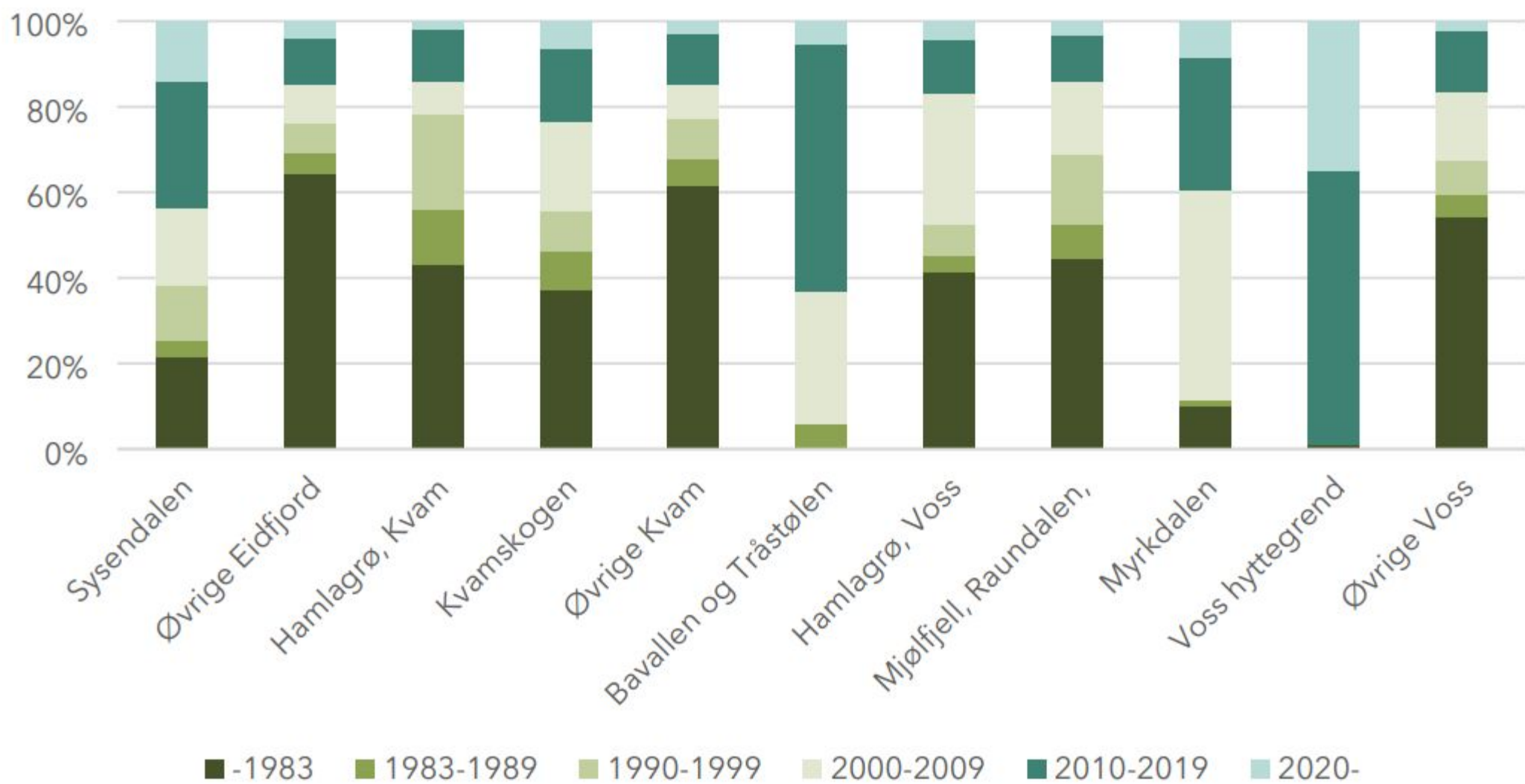
- Hamlagrø
- Kvamskogen
- Øvrige Kvam

- Eidfjord

- Sysendalen
- Øvrige Eidfjord

Fritidsboliger etter årstall

Fakta om fritidsbustaden

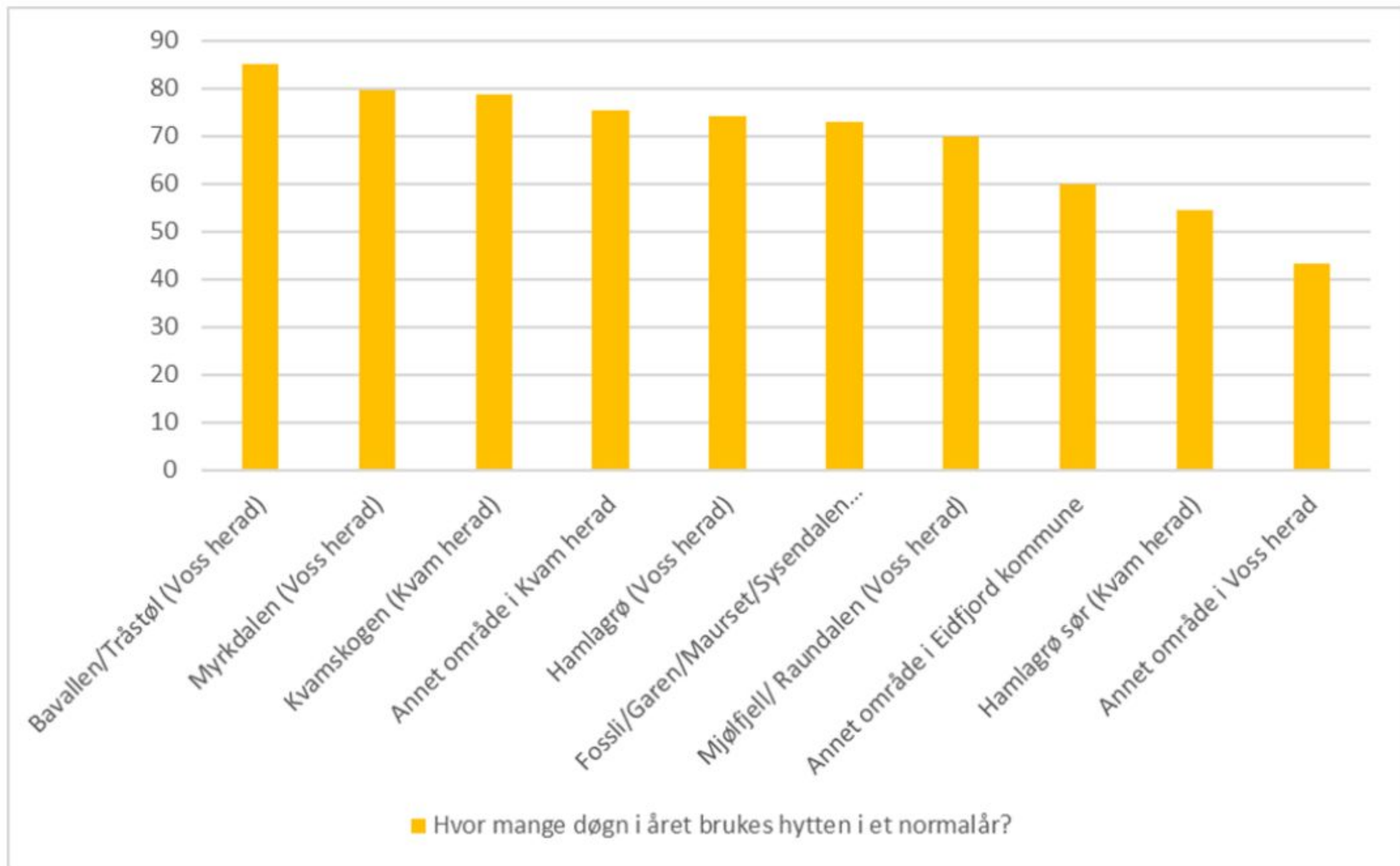
- Kvamskogen er det største hytteområdet med ca 2000 fritidsbustadar
- Sysendalen med litt over 1000 fritidsbustadar
- Voss den største fritidskommunen samla sett.
- Gjennomsnittstorleiken er 84 kvadratmeter pr fritidsbustad
- Gjennomsnittstorleiken på fritidsbustadar bygd etter 2020 er 98 kvadratmeter
- Gjennomsnittstorleiken har auka med ca 1 kvadratmeter pr etter år etter 1990.

Bruk av fritidsbustaden

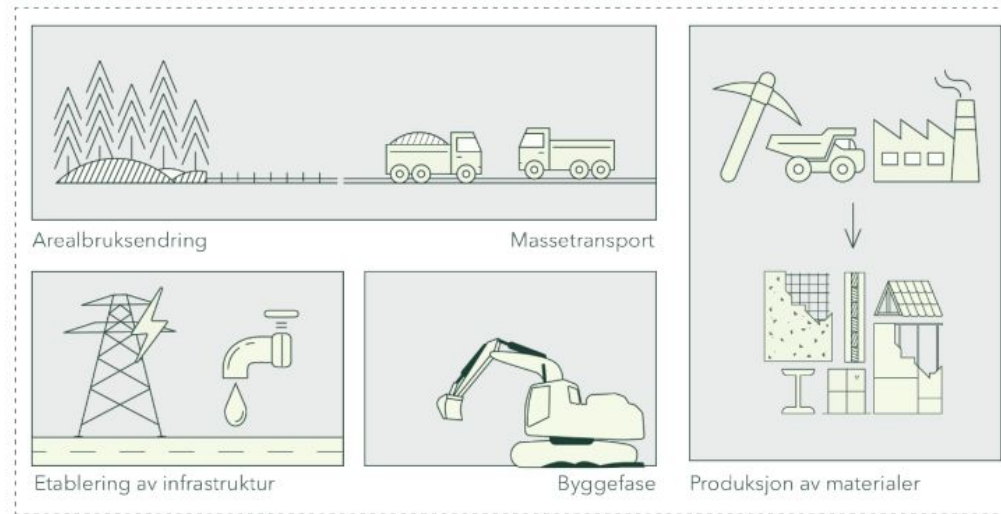
- Gjennomsnittleg bruk 31 gonger pr år
- Gjennomsnittleg –74 bruksdøgn pr år
- 87% brukar fritidsbustaden både sommar og vinter
- Fritidsbustadar som har veg heilt fram (dvs 100 m i frå hytta) har i snitt 10 fleire bruksdøgn enn dei som ikkje har veg
- Internett (utover mobilnett) er den fasiliteten som gjev størst utslag, 17 fleire døgn enn dei som ikkje har.

Figur 2-16: Gjennomsnittlig bruksdøgn av hytter, etter hytteområde.

Utslipp knyttet til konstruksjon

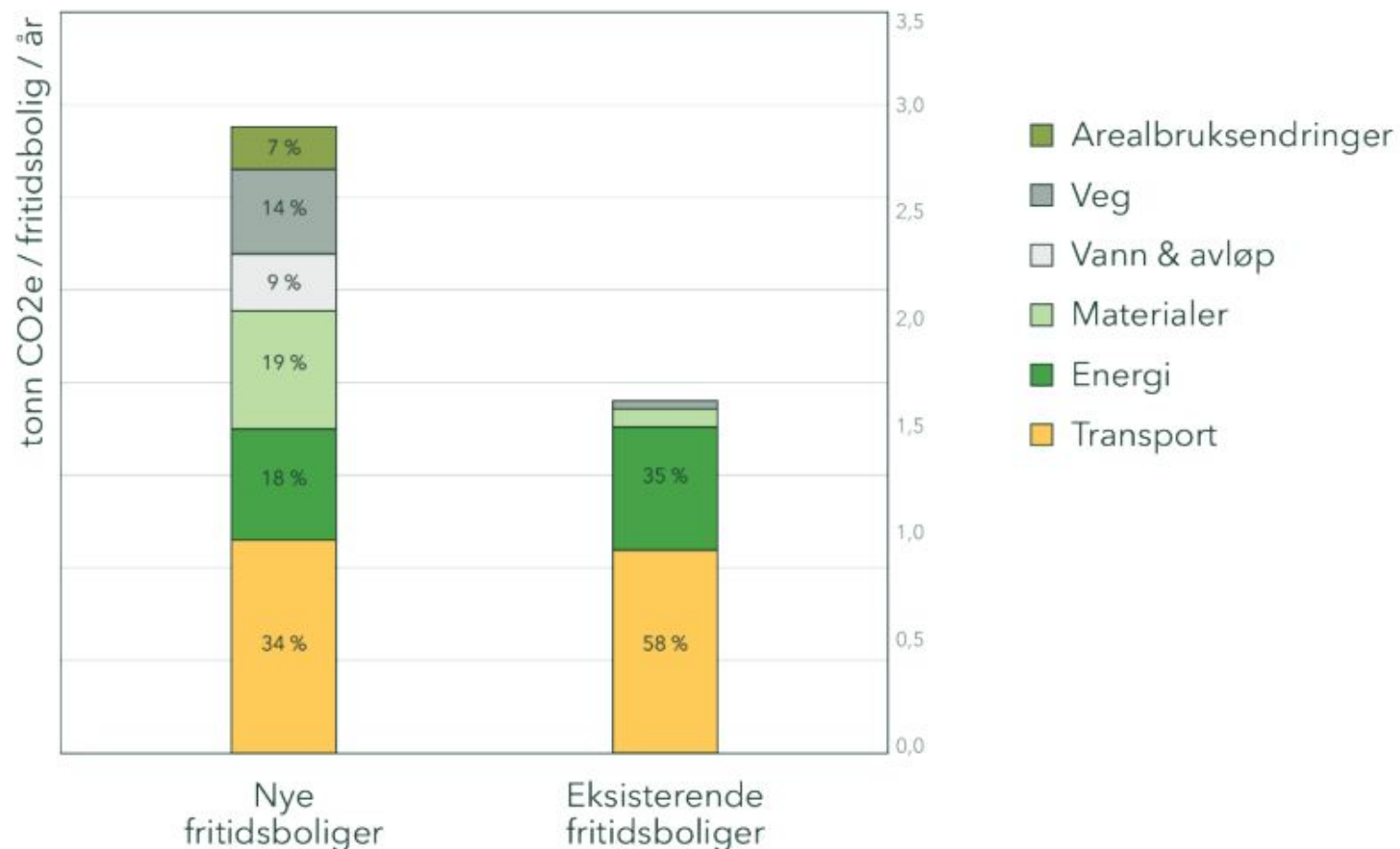
Utslipp knyttet til bruk

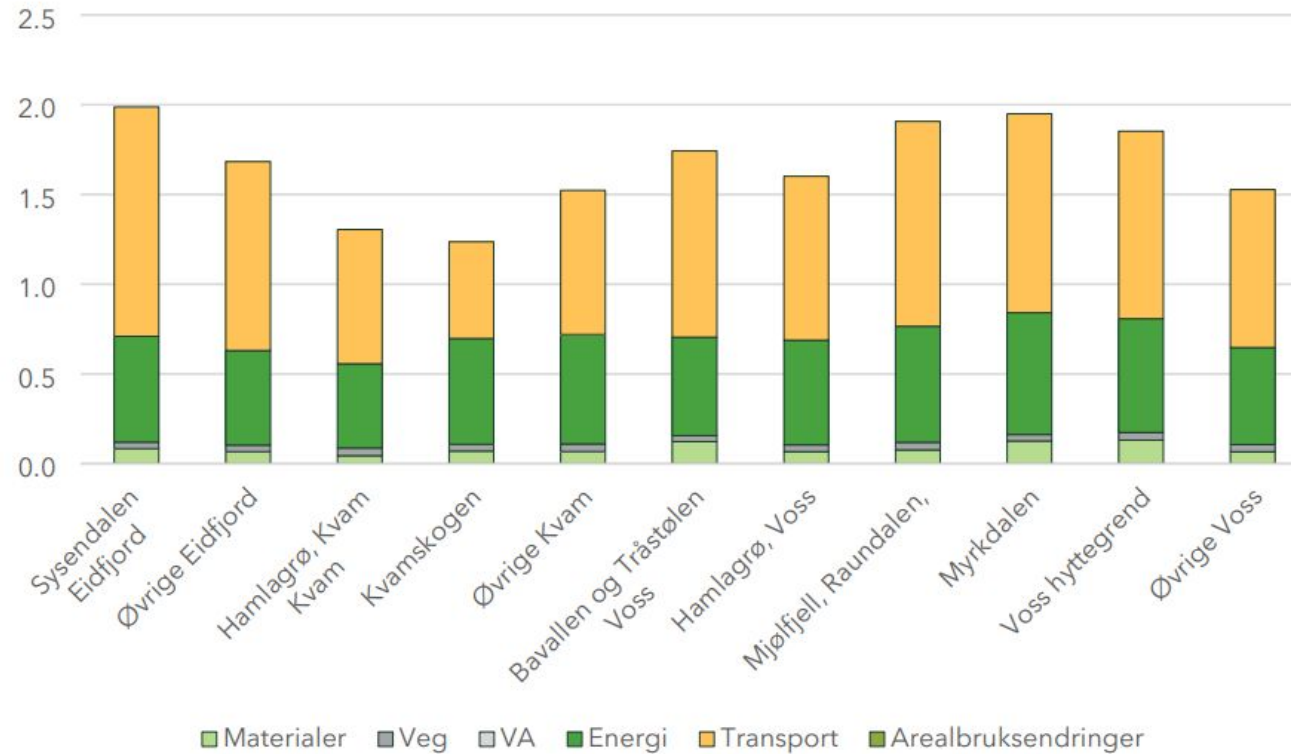
Figur 2-5 Systemgrenser for klimagassberegninger

Klimafotavtrykk i eit 60-års perspektiv

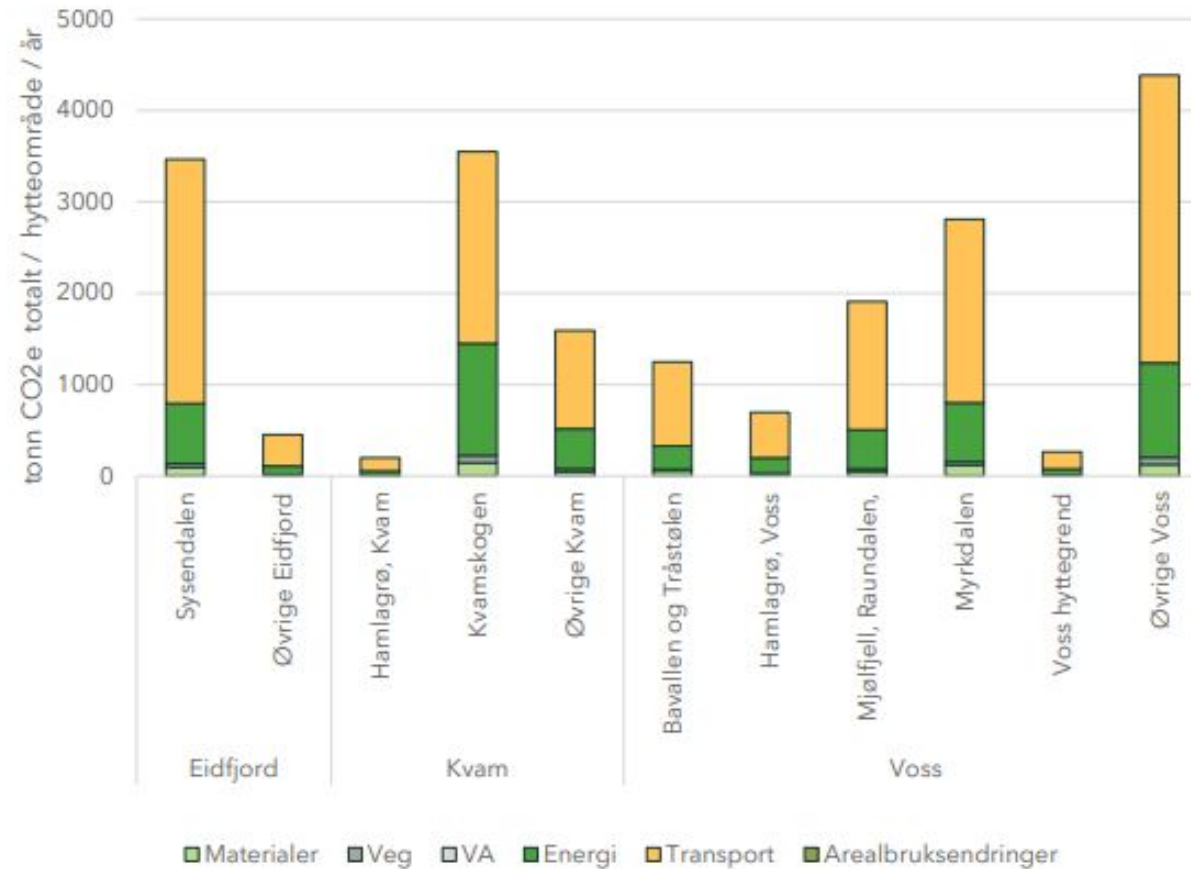

Klimagassutslepp i frå eksisterande fritidsbustadar pr år

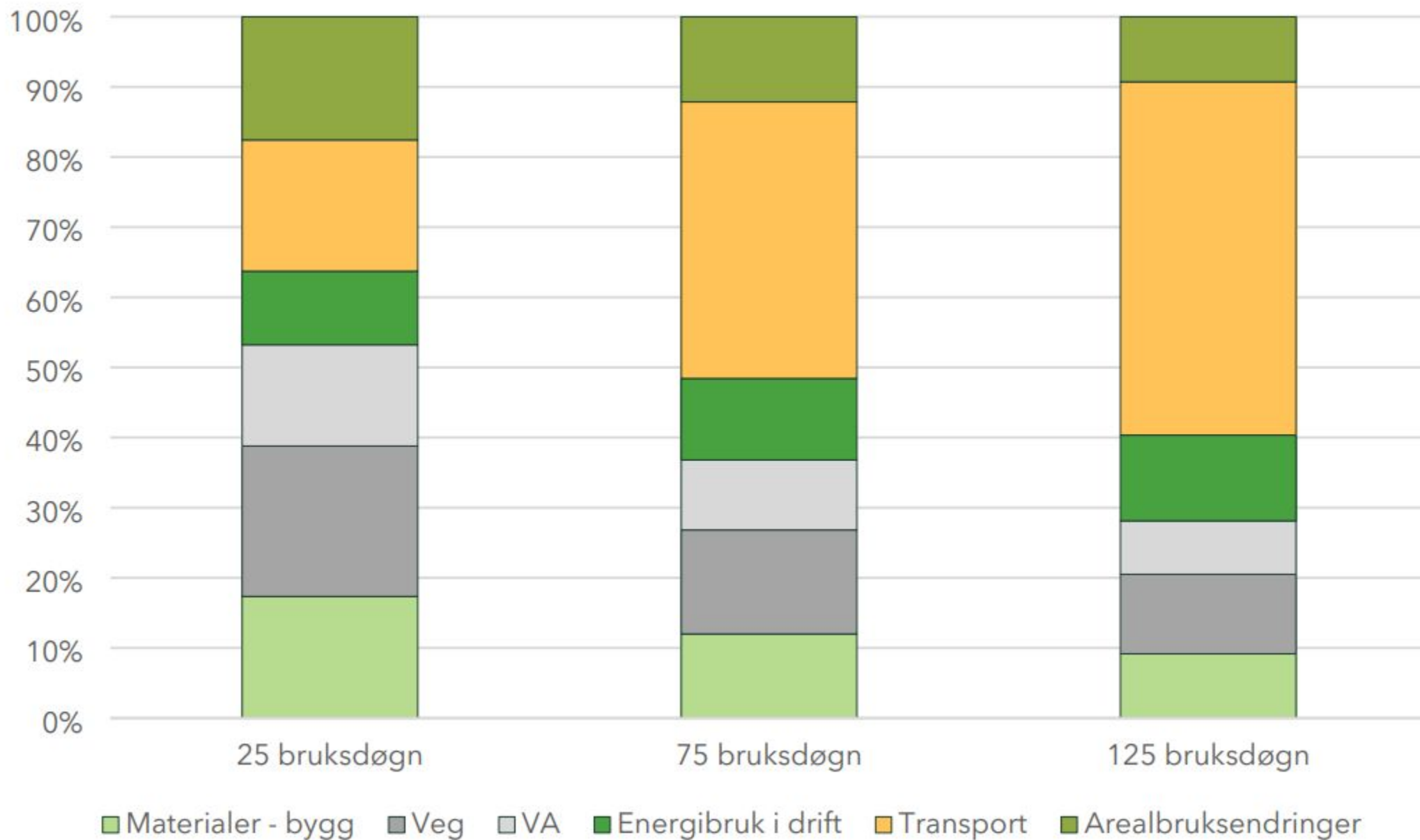
Figur: Gjennomsnittlig klimafotavtrykk for eksisterende fritidsboliger i de ulike områdene. Klimafotavtrykket er oppgitt i **tonn** CO2e per fritidsbolig per år.

Klimagassutslepp i frå eksisterande fritidsbustadar

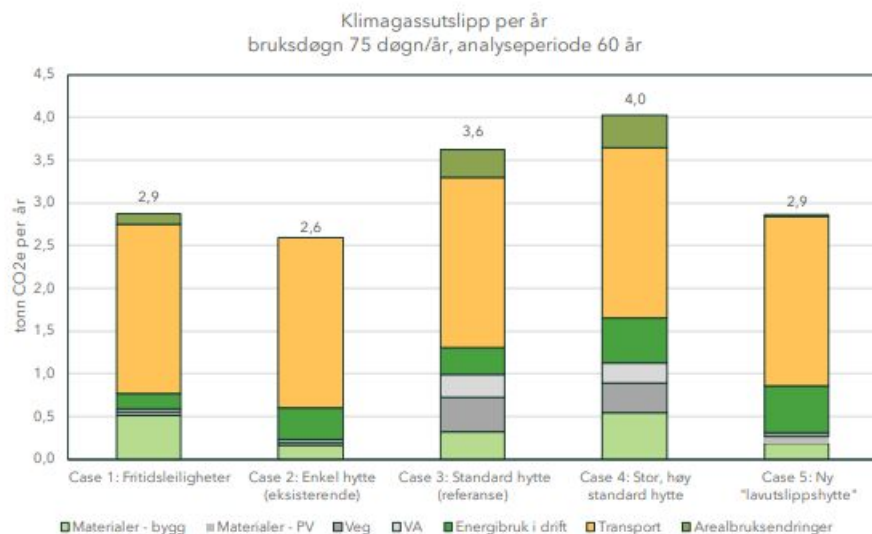

Figur 2-19 Klimagassutslipp for eksisterende fritidsboliger i de tre kommunene (sum utslipp per hytteområde per år).

Fordeling av klimagassutslipp avhengig av bruksdøgn

Utslepp i frå ulike modellar for fritidsbustadar

Figur 3-1 Klimagassutslepp for de ulike casene per år. Analyseperioden benyttet er 60 år, som vil si at utslipp fra utbygging (materialer, veg, VA og arealbruksendringer) fordeles ned per år ved 1/60. Scenario for bruksdøgn er 75 døgn per år.

Tabell 3-1: Beskrivelse av casene

	Case 1	Case 2	Case 3	Case 4	Case 5
	 Fritidsleiligheter	 Enkel hytte (oppgradert)	 Standard hytte (referanse)	 Stor, høy standard	 Ny «lavutslippshytte»
Fasiliteter:	Leilighet, 60 kvm, med innlagt veg, VA, strøm	Hytte, 75 kvm, uten innlagt veg, VA, strøm	Hytte, 75 kvm, med innlagt veg, VA, strøm	Hytte, 125 kvm, med veg, VA, strøm	Hytte, 60 kvm, uten innlagt veg, VA, strøm
Type område:	Leilighetsbygg, tett bygd	Frittstående, relativt spredt	Frittstående, relativt spredt	Frittstående, tett	Frittstående, relativt spredt

Ny lågutsleppshytte

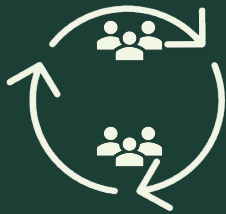
- Fritidsbustadar, uten innlagt vatn og straum –»off the grid»
- Det finst løysingar –høg komfort med solceller, mindre vindmøller, aggregat, batteri, parafin, gass, pellets eller ved
- Komposteringstoalett, forbrenningstoalett
- Fjerning av vatn for å halda hytta kald –uten frost

4.4.1. Høy effekt (score 5)

Tabell 4-3: Tiltak som er vurdert til høy effekt, kortversjon. Verdi av effekt, gjennomførbarhet og kostnad: 1=Ingen/Lav, 2=Lav/middels, 3=Middels, 4=Middels/høy, 5=Høy

Tiltak nr.	Beskrivelse av tiltak	Virkemiddel/ handlingsrom for kommunen	Utslipps-effekt, samlet	Gjennomførbarhet for kommunen	Kostnad for kommunen	Utfordringer og begrensninger	Samlet vurdering av egnethet
1	Utforme/bygge hyttene på en måte som tilrettelegger for deling. Eksempelvis felles «gjestehytte» /gjesterom og romslige boder/stuerom til å lagre privat innventar. Tema: Hyttebruk	>Bestemmelser i arealplaner ift. tilgjengelighet/planløsning/størrelser mm. >Kommunen som pådriver.	5	5	1	>Mange er ikke helt modne for deleløsninger og sambrukskultur, men trolig vil det endre seg bl.a. pga. den økonomiske utviklingen. >Usikkert om utbyggere ønsker dette. Gir bl.a. ekstra kostnad.	Effekten på indirekte utslipp er høy på lang sikt hvis dette reduserer utbygging av hytter. Høy gjennomførbarhet og lav kostnad for kommunen. Kan også redusere byggekostnader.
2	Regulere eller omregulere hytter til næringsformål (fritids- og turistformål). (Krav om utleige) Tema: Hyttebruk	>Bestemmelser/formål i arealplaner. Rekkefølgebstimmelser om at næring (evt andel næring) må bygges før fritidsbebyggelse.	5	5	1	>Fortrinnsvis ved regulering av nye områder. Vil trolig være svært kontroversielt for den enkelte hytteeier å få omgjort formålet på tomt/bygg fra fritid til næring, reduserer verdi. Ikke tilbakevirkende kraft, men ved søkandspliktig tiltak. >Kan være vanskelig å håndheve hytter med krav om utleige. Det er viktig å ha tydelige og konkrete bestemmelser om bruk, slik at det ikke er tvil om at formålet er et rent næringsformål. >Usikkert hvor salgbare slike hytter er. Lokalisering tilknyttet destinasjonsknutepunkt en fordel.	Effekten på indirekte utslipp er høy på lang sikt hvis dette reduserer utbygging av hytter. Høy gjennomførbarhet og lav kostnad for kommunen, men vanskelig å håndheve. Salgbarhet er usikker (lokalisering har stor betydning for dette).
3	Stimulere til større grad av utleie/deling av de private hyttene. Tema: Hyttebruk	>Være pådriver overfor hytteeierne og utbyggere. Informere og gi kunnskap om fordeler og muligheter. Oppfordre og evt gi støtte/premiere.	5	4	2	>Potensiell ulempe ved andelshytter er at ein lav kjøpssum (f.eks 1/8 av en hytte) gjør at hytte blir "allemanneise", noe som bl.a. kan gi økning i transport til/fra hyttene. >Trolig vanskeligere å leie ut eldre hytter med "særegne løsninger" og uten fasiliteter som f.eks veg helt frem.	Effekten på indirekte utslipp er høy på lang sikt hvis dette reduserer utbygging av hytter. Relativt høy gjennomførbarhet (og lav/middels kostnad), men trolig begrenset hvor stor mulighet kommunen har for å påvirke det private markedet.
4	Etablere et felles kontaktpunkt/"senter" for utleie/deling av private hytter i en kommune eller hytteområde. Tema: Hyttebruk	>Være pådriver gjennom å etablere slikt kontaktpunkt, f.eks samordning av markedsføring, administrere utlån, vaktmester, utvask etc. >Evt være pådriver for å få privat aktør til å ta denne rollen.	5	3	3	>Vil være relativt ressurskrevende, men lettere dersom privat aktør gjør det (vil i så fall kreve at en andel av leie går til denne aktøren).	Effekten på indirekte utslipp er høy på lang sikt hvis dette reduserer utbygging av hytter. Middels gjennomførbarhet (og kostnad) fordi det vil kunne være relativt ressurskrevende for kommunen.

Effektive tiltak

Tiltaka med mest effektiv klimagassreduksjon har som formål å redusere utbygginga av nye hytter. Disse tiltaka går ut på at ein må dele meir på dei eksisterande hyttene gjennom utleie, dele-ordningar og kommersiell overnatting (hotell o.l.).

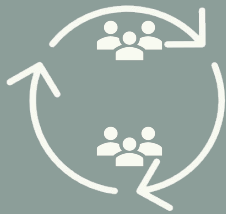

Tiltak som reduserer privatbilismen kan ha stor effekt i eit langtidsperspektiv. Eksemplar på slike tiltak er forbetring av kollektivtilbod og fortetting rundt kollektivknutepunkt.

Forbruk av materialar kan reduserast gjennom mindre hyttestorleik, høgare grad av materialgjenvinning og ved å byggja om i staden for å riva og byggja nytt. Å byggja på pålar i staden for betongsåle reduserer klimagassutslepp frå både materialar og arealbruk.

Effektive tiltak

Tiltaka med mest effektiv klimagassreduksjon har som formål å redusere utbygginga av nye hytter. Disse tiltaka går ut på at ein må dele meir på dei eksisterande hyttene gjennom utleie, dele-ordningar og kommersiell overnatting (hotell o.l.).

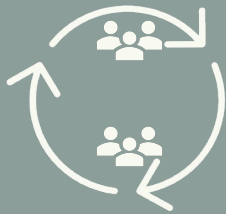

Tiltak som reduserer privatbilismen kan ha stor effekt i eit langtidsperspektiv. Eksemplar på slike tiltak er forbetring av kollektivtilbod og fortetting rundt kollektivknutepunkt.

Forbruk av materialar kan reduserast gjennom mindre hyttestorleik, høgare grad av materialgjenvinning og ved å byggja om i staden for å riva og byggja nytt. Å byggja på pålar i staden for betongsåle reduserer klimagassutslepp frå både materialar og arealbruk.

Effektive tiltak

Tiltaka med mest effektiv klimagassreduksjon har som formål å redusere utbygginga av nye hytter. Disse tiltaka går ut på at ein må dele meir på dei eksisterande hyttene gjennom utleie, dele-ordningar og kommersiell overnatting (hotell o.l.).

Tiltak som reduserer privatbilismen kan ha stor effekt i eit langtidsperspektiv. Eksemplar på slike tiltak er forbetring av kollektivtilbod og fortetting rundt kollektivknutepunkt.

Forbruk av materialar kan reduserast gjennom mindre hyttestorleik, høgare grad av materialgjenvinning og ved å byggja om i staden for å riva og byggja nytt. Å byggja på pålar i staden for betongsåle reduserer klimagassutslepp frå både materialar og arealbruk.

Tabell 4-5: Stikkordsmessig oppsummering av tiltak sortert etter hvordan effekten er vurdert.

Vurdering	Score	Tiltak
Høy effekt	5	>Bygge færre hytter (Deling og hyttebruk)
Middels/ Høy effekt	4	>Redusere hyttestørrelsen >Ta i bruk ledige bygg/ ombygging/ oppgradering >Ta ut areal i eks.planer (planvask) >Arealbruk og transport; Fortetting/ knutepunktsutvikling >Solceller
Middels effekt	3	>Transport: Nye/bedre kollektivtilbud, deling, hjemkjøring av varer, ladeinfrastruktur på hyttefelt, mm. >Materialbruk/arealbruk: ombruksmaterialer, påler heller enn betongsåle mm. >ENØK >Kalde hytter >Uten tilkobling til strøm, veg og VA (off-grid)
Lav/ Middels effekt	2	>Redusere arealinngrep; veg, infrastr., terrasser, plen etc >Unngå påkobling på avløpsnett >Oppgradere vedovn/peis >Ladeinfrastruktur langs vei >Massehåndtering >Energivennlig arkitektur
Ingen/ Lav effekt	1	>Ingen

Tiltak som går på tvers av fleire av tema:

Tiltak må innarbeidast som klimamål i kommunale planar, både areal og temaplanar

At kommunen har opplegg og ressursar for oppfylging av klima- og miljøkrav, slik at målsetjingane vert fylgt opp heile vegen frå overordna plan og ned til ferdig bygde prosjekt

At kommunen har ein aktiv rolle i og kan gje råd og rettleiing om klima og miljøvenlege løysingar

Tiltakspakke 260.000 NOK til kvar hyttekommune

Voss herad

- Kollektivtilbod
- Brukarundersøking hytteeigarar
Kollektivtransport og dele-løysningar
- Marknadsundersøking:
Framtidas hyttebygging
- Vossadagane i mars 2024

Kvam herad

- Mulighetsstudie:
Fortetting i sentrumsområde på Kvamskogen med fokus på dele-løysningar og bevaring av myr.
- Unngå/ redusere nedbygging av natur
- Politisk behandling

Eidfjord kommune

- Gje støtte til transporttiltak frå sentrum til hyttefelt og hyttefelt til skianlegg
- Støtte til varelevering

Tiltakspakke 260.000 NOK til kvar hyttekommune

Voss herad

- Kollektivtilbod
- Brukarundersøking hytteeigarar
Kollektivtransport og dele-løysningar
- Marknadsundersøking:
Framtidas hyttebygging
- Vossadagane i mars 2024

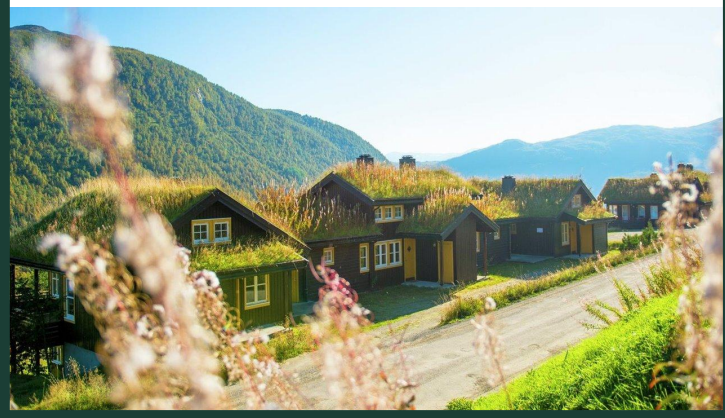

Foto: Myrkdalen Fjellandsby AS

Kvam herad

- Mulighetsstudie:
Fortetting i sentrumsområde på Kvamskogen med fokus på dele-løysningar og bevaring av myr.
- Unngå/reduere nedbygging av natur
- Politisk behandling

Eidfjord kommune

- Gje støtte til transporttiltak frå sentrum til hyttefelt og hyttefelt til skianlegg
- Støtte til varelevering

Tiltakspakke 260.000 NOK til kvar hyttekommune

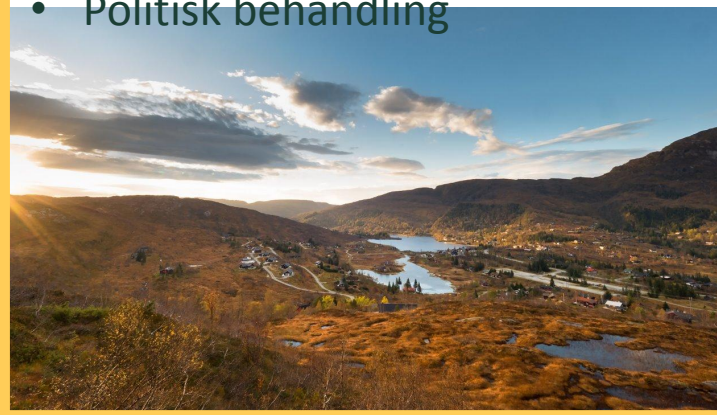
Voss herad

- Kollektivtilbod
- Brukarundersøking hytteeigarar
Kollektivtransport og dele-løysningar
- Marknadsundersøking:
Framtidas hyttebygging
- Vossadagane i mars 2024

Kvam herad

- Mulighetsstudie:
Fortetting i sentrumsområde på Kvamskogen med fokus på dele-løysningar og bevaring av myr.
- Unngå/reduere nedbygging av natur
- Politisk behandling

Eidfjord kommune

- Gje støtte til transporttiltak frå sentrum til hyttefelt og hyttefelt til skianlegg
- Støtte til varelevering

Tiltakspakke 260.000 NOK til kvar hyttekommune

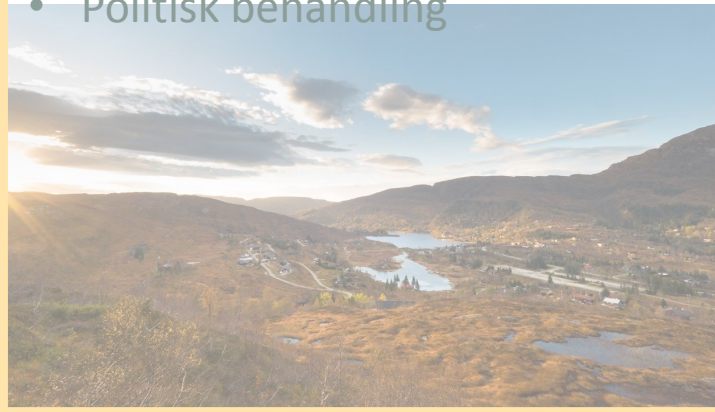
Voss herad

- Kollektivtilbod
- Brukarundersøking hytteeigarar
Kollektivtransport og dele-løysningar
- Marknadsundersøking:
Framtidas hyttebygging
- Vossadagane i mars 2024

Kvam herad

- Mulighetsstudie:
Fortetting i sentrumsområde på Kvamskogen med fokus på dele-løysningar og bevaring av myr.
- Unngå/reduere nedbygging av natur
- Politisk behandling

Eidfjord kommune

- Gje støtte til transporttiltak frå sentrum til hyttefelt og hyttefelt til skianlegg
- Støtte til varelevering

